

بررسی عناصر داستان در رمان روز قتل رئیس جمهور

زهرا کریمی؛ کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه سیستان و بلوچستان^۱

فرشته مکاری زاده، کارشناسی زبان و ادبیات عرب، دانشگاه آزاد شیراز

مریم زراعت پیشه، کارشناس جغرافیا دانشگاه پیام نور فیروزآباد

چکیده

داستان‌ها در تصویر جامعه و روابط اجتماعی میان افراد توفیق زیادی دارند، از این رو حجم وسیعی از ادبیات امروز را انواع داستان از جمله رمان تشکیل می‌دهد. نگاهی به برندگان جایزه‌ی نوبل ادبیات مؤید اهمیت داستان و رمان در میان دیگر انواع ادبی است. از جمله برندگان جایزه‌ی نوبل ادبی، نجیب محفوظ، داستان‌نویس برجسته‌ی مصری است که از داستان برای بیان اوضاع اجتماعی، سیاسی و اقتصادی جامعه‌اش بهره جسته است.

عناصر داستانی استخوان‌بندی و ستون هر اثر داستانی‌ای را تشکیل می‌دهند، لذا در این پژوهش با روش تحلیلی - سنجشی به بررسی عناصر دهگانه‌ی داستان شامل موضوع، درون‌مایه، زمان، مکان، شخصیت‌پردازی، گفت‌وگو، لحن، زاویه‌ی دید، فضاسازی و پیرنگ، در رمان *روز قتل رئیس جمهور* پرداخته شده است.

از آنجا که داستان‌های محفوظ تصویری واقعی از جامعه‌ی مصر را عرضه می‌کند، با نقد و بررسی این اثر او از منظر عناصر داستانی، ضمن آن که راز توفیق و جزییات فن نویسندگی وی روشن می‌شود، تصویری درست و دقیق از جامعه‌ی مصر به دست می‌آید. در اثر او همه‌ی عناصر داستان دیده می‌شوند، اما عناصر زمان، مکان، شخصیت، گفت‌وگو و درون‌مایه از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند.

واژگان کلیدی: عناصر داستان، رمان، نجیب محفوظ، روز قتل رئیس جمهور.

^۱ . z.karimi728@gmail.com